

Pod określeniem doradca zawodu (doradca zawodowy) rozumie się osobę, która zajmuje się pomocą młodzieży, a teraz coraz częściej i ludziom dorosłym, w kierowaniu własnym rozwojem zawodowym. W obecnym skomplikowanym społecznie, gospodarczo i politycznie świecie człowiek coraz częściej staje wobec konieczności podjęcia ważnej, niejednokrotnie mającej wpływ na dalsze jego życie decyzji. Jedną z takich decyzji jest decyzja zawodowa.

Ważne jest, aby wybrana i wykonywana praca zawodowa odpowiadała możliwościom i aspiracjom jednostki i zapotrzebowaniu społecznemu. Pierwszą decyzję zawodową w naszym obecnym systemie oświatowym większość młodzieży podejmuje w wieku 15-16 lat, to jest trzecia klasa gimnazjum. Jest to wiek, w którym brak jeszcze młodzieży dostatecznej dojrzałości psychicznej (w różnych zakresach, np. społecznej, intelektualnej, emocjonalnej), aby mogła zupełnie samodzielnie dokonać prawidłowego wyboru dalszej drogi życia. W związku z tym potrzebuje pomocy ze strony dorosłych. Mogą i powinni jej udzielić rodzice (doradcy nieprofesjonalni) i doradcy zawodu. Rosnące, więc potrzeby jednostek, a także ogólne zapotrzebowanie społeczne na fachowców w różnych dziedzinach życia wpłynęły na powstanie zawodu: doradcy. Doradca to obserwator rzeczywistości społecznej, podążający za nią, ale i wychodzący jej naprzeciw. To tłumacz rzeczywistości, to osoba podążająca za tymi, którym towarzyszy, pomaga, których wspiera.

Wydział Poradnictwa Zawodowego Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, w roku 2002 podjął zadanie sprecyzowania koncepcji działań szkolnego doradcy zawodowego – osoby odpowiedzialnej za organizację i funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa.²

Szkolny doradca zawodu – osoba, o której mówi się dużo od pewnego czasu, wobec której sformułowano wiele oczekiwań, wytycznych dotyczących działalności doradczej i pedagogicznej. Na konkretne ustalenia władz oświatowych czekali zarówno uczniowie, jak i te osoby, które w sposób bezpośredni bądź pośredni uczestniczą w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez młodzież.

Dzisiaj trudno odpowiedzieć na pytanie czy utworzenie stanowiska szkolnego doradcy zawodu spełni oczekiwania środowiska społecznego, czy sprosta jego wymaganiom. Ważne natomiast jest to, by był ktoś w pobliżu, w szkole, kto zna problematykę doradztwa zawodowego; jego specyfikę i znaczenie dla indywidualnego całonocnego rozwoju człowieka.

¹ Gimnazjum Publiczne w Kamieńcu.

² Szkolny doradca zawodowy (projekt), KOWEziU, Warszawa, 2003.

Doradca zawodu może budować swoją koncepcję pracy, na którą składać się będą następujące elementy:

1. wiedza, refleksja dotycząca rzeczywistości społecznej;
2. gromadzenie wiedzy o drugim człowieku (radzącym się);
3. wiedza, refleksja nad własnymi doświadczeniami (świat własnych wartości, przekonania, potrzeby, poglądy, styl pracy).

Łączenie tych składowych wiedzy, informacji jest niezbędne w pracy doradcy zawodu. Wtedy, kiedy zna rzeczywistość społeczną, osoby, którym pomaga, a także wie wiele o sobie – może skuteczniej radzić, towarzyszyć, pomagać innym ludziom.

I. ZADANIA I CZYNNOŚCI DORADCY ZAWODOWEGO

Problemy ze znalezieniem pracy wymagają dużej wiedzy i śledzenia zachodzących przemian. Stanowisko doradcy zawodowego dostarcza niezbędnych informacji, uwzględniając potrzeby rynku oraz możliwości systemu edukacyjnego. Udziela wsparcia młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia oraz podjęcia lub zmiany zatrudniania.

W związku z powyższym do doradcy zawodowego należy:

- 1) udzielanie informacji indywidualnych i grupowych o poszczególnych zawodach,
- 2) organizowanie zajęć grupowych z młodzieżą odnośnie przyszłej pracy zawodowej,
- 3) zbieranie i aktualizowanie danych o zawodach, możliwości ich zdobycia oraz potrzebach rynku pracy,
- 4) przeprowadzenie rozmowy doradczej ze swoim klientem w celu ustalenia problemu i metod działania,
- 5) analizowanie przedstawionych dokumentów i wyników specjalistycznych badań lekarskich,
- 6) przeprowadzanie testów psychologicznych i pedagogicznych we własnym zakresie, jeśli jest specjalistą, jeśli nie – korzysta z opinii psychologa lub pedagoga,
- 7) udzielanie wsparcia w podejmowaniu decyzji zawodowej, zachęcając klienta do aktywności i samodzielności,
- 8) wystawianie opinii o przydatności zawodowej na podstawie zebranych informacji i diagnoz lekarskich,
- 9) tworzenie poradnictwa grupowego w celu poznania się osób znajdujących się w podobnej sytuacji i wspólnie z udziałem doradcy zawodowego, ustalają odpowiedni rodzaj pracy i dążą do realizacji zamierzeń,
- 10) prowadzenie dokumentacji udzielonych porad indywidualnych i grupowych oraz sporządzanie sprawozdań ze swojej działalności.

II. ZADANIA SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnienie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu i kierunku kształcenia.

3. Wskazanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym na temat:
  - rynku pracy,
  - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
  - możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy,
  - instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym,
  - alternatywnych możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym,
  - programów edukacyjnych Unii Europejskiej,
  - porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych.
4. Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
5. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
6. Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy itp.
7. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły.
8. Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniem itp.
9. Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie:
  - tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły,
  - realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programie wychowawczym szkoły.
10. Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.
11. Wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (Internet, CD, wideo itp.) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.
12. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: kuratoria oświaty, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie komendy OHP, zakłady doskonalenia zawodowego, izby rzemieślnicze i małej przedsiębiorczości, organizacje zrzeszające pracodawców itp.

III. CELE DZIAŁANIA SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

1. Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej.

2. Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak:
  - a) bezrobocie,
  - b) problemy zdrowotne,
  - c) adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej:
    - przygotowanie ucznia do roli pracownika,
    - przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych,
    - pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach lekcji przedmiotowych,
    - wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.
3. Przygotowanie ucznia do roli pracownika.
4. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nich decyzji edukacyjnych i zawodowych.
5. Pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach lekcji przedmiotowych.
6. Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

IV. SYLWETKA SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

1. Status szkolnego doradcy zawodowego. Etatowy pracownik szkoły z wydzielonym pensum godzin na realizację zadań.
2. Kwalifikacje szkolnego doradcy zawodowego³

Szkolnym doradcą zawodowym może być osoba, która legitymuje się dyplomem ukończenia:

  - a) studiów magisterskich na kierunku (specjalności) zgodnym (lub zbliżonym) z rodzajem prowadzonych zajęć i przygotowaniem pedagogicznym,
  - b) studiów magisterskich na kierunku (specjalności) innym niż rodzaj prowadzonych zajęć i przygotowaniem pedagogicznym, która ponadto ukończyła:
    - studia podyplomowe lub inne prowadzone przez szkołę wyższą z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,
    - albo kurs kwalifikacyjny z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego.
  - c) studiów wyższych zawodowych na kierunku (specjalności) zgodnym lub zbliżonym z rodzajem prowadzonych zajęć i przygotowaniem pedagogicznym,

---

³ Rozporządzenie MENiS z 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli... (Dz.U. z 2002 r. nr 155, poz. 1288).

- d) studiów wyższych zawodowych na kierunku (specjalności) innym niż rodzaj prowadzonych zajęć i przygotowaniem pedagogicznym, która ponadto ukończyła:
- studia podyplomowe, uzupełniające lub inne prowadzone przez szkołę wyższą z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego,
  - albo kurs kwalifikacyjny z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego prowadzony przez zakład kształcenia nauczycieli albo inną instytucję prawną lub fizyczną, które mogą prowadzić takie kursy zgodnie z przepisami w sprawie płacówek doskonalenia nauczycieli.
3. Czas pracy szkolnego doradcy zawodowego. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz powinien wynosić 20 godzin, analogicznie jak pracowników pedagogicznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej⁴.
4. Wymagania psychologiczne, jakie musi spełnić szkolny doradca zawodowy:
- komunikatywność,
  - szacunek dla autonomii ucznia,
  - wzbudzanie zaufania, dyskrecja, empatia,
  - operatywność, przedsiębiorczość, otwartość na zmiany,
  - umiejętność współpracy,
  - świadomość własnych ograniczeń w zakresie udzielania pomocy⁵.

V. WYMAGANIA ZAWODU

WIEDZA

- z zakresu psychologii, pedagogiki,
- przepisy prawne normujące zasady prowadzenia poradnictwa zawodowego,
- wiedza o człowieku jako podmiocie oddziaływań doradczych,
- czynniki wpływające na jakość świadczonych usług,
- teoria komunikacji,
- metody, techniki i narzędzia z obszaru indywidualnego oraz grupowego poradnictwa zawodowego,
- style kierowania,
- prawo oświatowe z zakresu poradnictwa na rzecz młodzieży,
- teoria rozwoju zawodowego,
- znajomość programów nauczania,

⁴ K. Druczak – *Koncepcja pracy szkolnego doradcy zawodowego – wybrane zagadnienia* – Dolny Śląsk.

⁵ *Szkolny doradca zawodowy (projekt)*, KOWEziU, Warszawa 2003.

- podstawowa wiedza medyczna oraz znajomość przeciwwskazań w wyborze zawodu,
- przepisy dotyczących bezrobotnych, w zakresie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu,
- przepisy prawne dotyczące rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- znajomość obsługi komputera.

ZDOLNOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

- kształtowanie u młodzieży aktywnej postawy wobec życia zawodowego,
- organizowanie i udzielanie indywidualnej i grupowej informacji zawodowej,
- dobieranie i zastosowanie właściwych metod, technik i narzędzi z obszaru indywidualnego poradnictwa zawodowego,
- skuteczna komunikacja interpersonalna,
- przestrzeganie zasad asertywnego zachowania,
- udzielanie pomocy metodycznej nauczycielom, wychowawcom klas, opiekunom młodzieży i rodzicom, których dzieci stoją przed wyborem zawodu w opracowaniu i realizacji szczegółowych planów pracy z zakresu orientacji zawodowej,
- pomoc w zmianie kierunku kształcenia,
- monitoring przebiegu realizacji kariery szkolnej lub uzgodnionego planu zawodowego,
- umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi polegająca na tworzeniu atmosfery otwartości, życzliwości, zaufania,
- umiejętność postępowania z ludźmi tak, aby wyzwolić aktywność, inicjatywę klienta i odpowiedzialność do podjęcia decyzji przez osobę poszukującą porady,
- zdolność przekonywania,
- umiejętność obserwacji,
- zdolność koncentracji uwagi.

PREDYSPOZYCJE PSYCHICZNE I FIZYCZNE

KONIECZNE

- taktowność wypowiedzania się w mowie i piśmie,
- obiektywizm i tolerancja, aby traktować ludzi bez uprzedzeń,
- dobra pamięć,
- rozumowanie logiczne,
- samokontrola,
- odporność emocjonalna,
- samodzielność w doborze metod, które umożliwiają rozwiązanie problemu klienta oraz umiejętność zaplanowania i zorganizowania sobie pracę,
- ciekawość,

- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- dojrzałość.

WSKAZANE

- Podzielność uwagi ze względu na jednoczesne słuchanie, prowadzenie rozmowy oraz notowanie informacji otrzymanych od klienta,
- spostrzegawczość,
- inicjatywość,
- wytrwałość i cierpliwość,
- umiejętność tworzenia atmosfery zaufania i akceptacji.

ZAINTERESOWANIA

- społeczne,
- naukowe.

VI. ŚRODOWISKO PRACY

Miejszem pracy jest samodzielny pokój, w którym istnieje możliwość zachowania dyskrecji rozmowy z klientem, zaś poradnictwo grupowe odbywa się w pomieszczeniach przystosowanych do zajęć z grupą. W dużym stopniu praca ma charakter indywidualny, jednak kontakty z innymi ludźmi są nieuniknione. W rozwiązywaniu złożonych problemów korzysta się z usług specjalistów. Doradca pracujący w poradni psychologiczno-pedagogicznej należy do zespołu orzekającego o kierunku kształcenia i wyborze szkoły dla uczniów z poważnymi problemami zdrowotnymi. Ponadto praca ta wiąże się ze znacznym stresem zawodowym w związku z poznawaniem kłopotów innych ludzi, zaangażowaniem osobistym w udzielaną pomoc, wsparciem psychologicznym i moralnym.

Natomiast miejscem pracy szkolnego doradcy zawodowego ma być szkoła. Wiąże się to z potrzebą profesjonalnej pomocy, usytuowanej blisko ucznia, zwiększającej trafność podejmowanych decyzji edukacyjnych i zawodowych, minimalizującej koszty psychiczne wynikające z niewłaściwych wyborów i koszty materialne związane z dojazdem do placówek specjalistycznych.

VII. WARSZTAT PRACY SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

Proponuje się, aby była to pracownia z wydzielonym aneksem do indywidualnych spotkań lub pokój usytuowany w pobliżu biblioteki szkolnej, z następującym wyposażeniem:

1. meble i sprzęt biurowy,
2. sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały na książki, stojaki na ulotki itp.),
3. sprzęt do ekspozycji materiałów multimedialnych (komputer z dostępem do internetu, wideoprojektor, magnetowid, telewizor, ekran, itp.),
4. sprzęt do powielania informacji (drukarka, kopiarka),
5. zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, wycinki z prasy codziennej itp.),
6. zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, kasety wideo, programy komputerowe itp.),

7. materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.,
8. biblioteczka specjalistyczna (opracowania teoretyczne, materiały metodyczne, poradniki, opisy zawodów itp.).

VIII. INFORMACJE O MOŻLIWOŚCIACH ZATRUDNIENIA

Jest to zawód nowy, w którym zatrudniani są psychologowie, pedagodzy oraz istnieje możliwość zatrudnienia także socjologów. W związku z powyższym maksymalne możliwości zatrudnienia występują w miejscowościach, w których nie ma szkół wyższych kształcących psychologów, pedagogów, socjologów oraz doradców zawodowych.

Doradcy zawodowi pracują w:

1. rejonowych i wojewódzkich urzędach pracy,
2. centrach informacji zawodowej,
3. specjalistycznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Wiele nowych miejsc pracy oraz warunki samozatrudnienia tworzą coraz liczniej powstające agencje doradztwa personalnego.

Wydział Poradnictwa Zawodowego Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, w roku 2002 podjął zadanie sprecyzowania koncepcji działań szkolnego doradcy zawodowego – osoby odpowiedzialnej za organizację i funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa.

W ramach tego zadania uzasadniono potrzebę powołania doradcy i przedstawiono korzyści płynące z jego pracy na terenie szkoły.

IX. INSTYTUCJE KSZTAŁCĄCE

- Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie,
  - Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy,
  - Prywatna Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Warszawie.
- Doskonalenie zawodowe w formie podyplomowych studiów dla doradców zawodowych prowadzone są przez:
- Uniwersytet Wrocławski, Centrum Edukacji Nauczycielskiej,
  - Wyższą Szkołę Bankową we Wrocławiu,
  - Uniwersytet Łódzki,
  - Politechnika Wroclawska.

KSZTAŁCENIE

Wykształcenie

Minimalne:

Wyższe z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, poradnictwa zawodowego.

Podjęcie pracy w tym zawodzie warunkuje posiadanie wyższego wykształcenia. Od niedawna istnieje możliwość kształcenia doradców zawodowych w ramach studiów magisterskich 5-letnich i licencjackich zawodowych 3 i 3,5 letnich odbywających się w systemie dziennym i zaocznym.

X. INNE INFORMACJE

Szkolny doradca zawodowy powinien, zatem obok psychologa, pedagoga i logopedy, stać się kolejną osobą wchodzącą w system pomocy psychologiczno-pedagogicznej oferowanej przez szkołę uczniowi i jego rodzicom.

We współpracy z Radą Pedagogiczną, mając określony status zawodowy, będzie wówczas nie tylko koordynatorem działań orientacyjno-informacyjnych szkoły (w pełni je integrując), lecz poprzez własne działania wobec ucznia dostarczy mu okazji do wzięcia odpowiedzialności za własne, świadome inicjatywy w planowaniu przyszłości zawodowej.

Powyższe założenia zawarte są w obowiązujących aktach prawnych dotyczących udzielania uczniom pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. nr 67 poz. 329 i nr 106 poz. 496, z 1997 r., nr 28 poz. 153 i nr 141 poz. 943 , z 1998 r. nr 117 poz. 759 i nr 162 poz. 1126 oraz z 2000 r. nr 12 poz. 136 i nr 19 poz. 239 i nr 48 poz. 550, nr 104 poz. 1104, nr 120 poz. 1268 i nr 122 poz. 1320 oraz z 2001 r. nr 111 poz. 1194 i nr 144 poz. 1615...).

2. *Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. nr 11 poz. 114).*

§2.1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega w szczególności na:

8) wspieraniu uczniów, metodami aktywnymi, w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie;

9) wspieraniu nauczycieli w organizowaniu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;

§4. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole lub placówce może być udzielana na wniosek:

7) doradcy zawodowego;

§5.2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole jest organizowana w szczególności w formie:

7) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;

5. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w placówce, stosownie do zakresu jej działania, jest organizowana w szczególności w formie:

4) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;

§12.1. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu organizuje się w celu wspomaganie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy.

2. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone są w grupach odpowiadających liczbie uczniów w oddziale.

3. Zajęcia, o których mowa w ust.1, prowadzą: doradca zawodowy lub nauczyciel, wychowawca, psycholog albo pedagog, posiadający przygotowanie do prowadzenia zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

§13. Porad dla uczniów, rodziców i nauczycieli oraz konsultacji dla rodziców i nauczycieli udzielają, w zależności od potrzeb, pedagog, psycholog, doradca zawodowy, nauczyciel posiadający przygotowanie w zakresie logopedii lub logopedii szkolnej oraz inni nauczyciele posiadający przygotowanie do prowadzenia zajęć specjalistycznych.

§15.1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.

2) W przedszkolu, szkole i placówce mogą być zatrudnieni pedagog, psycholog i logopeda.

W szkole i placówce może być zatrudniony również doradca zawodowy.

3. Do zadań pedagoga należy w szczególności:

4) planowanie i koordynowanie zadań realizowanych przez szkołę na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie wyboru przez uczniów kierunku kształcenia i zawodu, w przypadku, gdy w szkole nie jest zatrudniony doradca zawodowy;

4. Do zadań psychologa należy w szczególności:

4) zapewnienie uczniom doradztwa w zakresie wyboru kierunku kształcenia i zawodu,

6. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;

2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnienie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

3) wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym dotyczących:

a) rynku pracy;

b) trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia;

c) wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów przy wykonywaniu przyszłych zadań zawodowych;

d) instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym;

e) alternatywnych możliwości kształcenia dla uczniów z problemami emocjonalnymi i dla uczniów niedostosowanych społecznie;

f) programów edukacyjnych Unii Europejskiej;

4) udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom;

5) prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej;

6) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę;

7) wspieranie działań doradczych rodziców i nauczycieli poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo informacyjnych, udostępnianie informacji i materiałów do pracy z uczniami;

- 8) współpraca z radą pedagogiczną w zakresie tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizacji działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programie wychowawczym szkoły i programie profilaktyki, o których mowa w odrębnych przepisach;
  - 9) współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, w szczególności z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2003 r. nr 5, poz. 46).
  4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. nr 61 poz. 624 oraz z 2002 r. nr 10 poz. 96).
  5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. nr 15 poz. 142).
  6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych przedszkoli i szkół oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. Nr 97, poz. 1054 oraz z 2002 r. Nr 14, poz. 131).
  7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996r. w sprawie przypadków, w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli szkoły podstawowej, oraz osób nie mających 15 lat, które ukończyły szkołę podstawową (Dz.U. Nr 62, poz. 291).
  8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 15, poz. 142 z póź. zm.).
  9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 15 września 1997 r. w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół oraz studentów i uczestników studiów doktoranckich, którzy w trakcie praktycznej nauki zawodu lub studiów narażeni są na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia, oraz sposobu dokumentowania tych badań (Dz.U. Nr 120, poz. 767 i z 1998 r. Nr 58, poz. 374).

BIBLIOGRAFIA

Szkolny doradca zawodowy (projekt), KOWEziU, Warszawa, 2003.

Rozporządzenie MENiS z 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli...(Dz.U. z 2002 r. nr 155, poz. 1288).

K. Druczak – *Koncepcja pracy szkolnego doradcy zawodowego – wybrane zagadnienia – Dolny Śląsk*.